

Говор предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Мартина Рагуџа на 4. састанку парламената земаља учесница Јадранско-јонске иницијативе у оквиру сесије "Утицај државних закона у рјешавању проблема незаконитих миграција"

Порторож, 10. мај 2004.

"Даме и господо

Нерегуларна миграција значајан и препознатљив феномен у Еуроци, своја упоришта, путове и трагове оставља и у Босни и Херцеговини. Велики број страних држављана је протеклих година, на легалан или илегалан начин ушао у Босну и Херцеговину с циљем одласка у земље Западне Еуроце. Међутим Босна и Херцеговина која је до сада била земља транзита, почиње се појављивати и као земља крајње дестинације.

Нестабилност у земљама бивше Југославије и шире, протеклих година, резултирала је, великом имиграцијом не само држављана сусједних држава у Босну и Херцеговину него и са других континената. Један од разлога за овакво кретање је тражење међународне заштите у Босни и Херцеговини.

Анализе организација, како владиних тако невладиних, домаћих и међународних, које се баве миграционим кретањима, указују на нужност координираних међународних мјера неопходних за савладавање неконтролиране миграције.

Све значајне регионалне иницијативе баве се овим комплексним питањима. Зато сматрамо изванредно значајним што је ова конференција великим дијелом посвећена овом питању.

У оквиру процеса стабилизације и придруживања, након загребачког самита 24. студеног 2000. године. по овим питањима направљени су значајни помаци. Земље судионице су оцијениле да су азил, законом дозвољене миграције и законом забрањене миграције, контрола граница и политика издавања виза и дозвола за улазак, важна подручја за сурадњу и, с тим у свези, преузеле су обвезе међусобне помоћи и сурадње.

Истовремено су се обвезале да ће примити све своје држављане који су незаконито присутни на територији једне од земаља чланица ЕУ, те да ће ускладити своја законодавства с релевантним међународним конвенцијама.

У Босни и Херцеговини, све активности у области миграција и азила, воде се под надзором и у сурадњи с Еуропском Унијом, путем Уреда Еуропске комисије за БиХ.

Реформа нашег законодавства, формирање и обука Државне граничне службе, обука полиције и формирање јединица специјализираних за борбу против тероризма и организираног криминала, формирање државног Министарства сигурности, реформа правосуђа и читав низ других активности, проводе се на начин утврђен с представницима Еуропске Уније и уз њихову потпору.

Крајем 2003. године Еуропска комисија је извијестила о напретку који је Босна и Херцеговина постигла у оквиру процеса стабилизације и удруживања, а "Руковођење азилом и миграцијом" је у том извијешћу истакнуто је као приоритет за 2004. годину.

Босна и Херцеговина је у том смислу подузела слиједеће:

- Успостављена је потпуна контрола државне границе од стране Државне граничне службе, институције у чијој су надлежности управо контрола кретања и промет роба и особа преко границе и у граничном појасу.

- Припремљен је и усвојен Закон о кретању и боравку странаца и азилу. У текст Закона су уграђени стандарди Еуропске уније из области кретања и боравака странаца. Закон садржи одредбе којим се штите темељна права и слободе из Еуропске конвенције о заштити људских права и темељних слобода (1950.), Конвенције о статусу избјеглица из 1951., укључујући Протокол из 1967., те Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака.

Урађене су и у примјени су наљепнице за визу и боравишне дозволе с високом разином заштите.

- Урађене су и у примјени, кроз пројект "ЦИПС" стројно читљиве особне карте за стране држављане који имају одобрен стални боравак у Босни и Херцеговини.

- Донесен је Акциони план за спречавање трговине људима у Босни и Херцеговини. Убрзане су активности на припреми нацрта споразума о реадмисији како са земљама полазишта тако и са земљама одредишта илегалних миграната.

- Донесена је Одлука о одређивању земаља чији су држављани изузети од визног режима приликом уласка, изласка или преласка преко територије БиХ .

- Донесена је одлука да се држављанима Ирана уведе обвеза прибављања визе за улазак у Босну и Херцеговину што је резултирало смањењем илегалних миграната који су легално улазили у Босну и Херцеговину на темељу безвизног режима, а онда илегално настављали према земљама Западне Европе.

- Подузимају се активности на кадровском и материјалном оспособљавању и Министарства сигурности и других тијела која судјелују у контроли миграционих тијекова.

- С тим у свези, припремљени су и презентирани врло битни пројекти од којих издвајамо пројект изградње Центра за прихваћање и збрињавање до депортације илегалних миграната у БиХ, пројект изградње Азилантског центра, пројект изградње "Сигурне куће" – склоништа за жене, информатизацију послова са странцима, пројект успоставе регионалног центра за илегалну миграцију и азил за југоисточну Европу.

Босни и Херцеговини потребна су значајна средства за реализацију ових пројеката и неће их моћи остварити без помоћи међународне заједнице.

У Босни и Хрцеговини направљен је огроман напредак у смањењу броја страних држављана који долазе из земаља тзв. високог ризика преко зрачних лука Сарајево, Бања Лука, Тузла и Мостар. По годинама, подаци су сљедећи :

- 2000. година – 24.709 особа
- 2001. година – 8.417 особа
- 2002. година – 1.007 особа
- 2003. година - 733 особе

Изванредан напредак се види и у примјени споразума о радмисији са Републиком Хрватском. Број страних држављана који илегално прелазе границу са Хрватском рапидно је смањен.

- 2000. година – 5.596 особа

- 2001. година – 2.069 особа
- 2002. година – 763 особа
- 2003. година – 768 особа

Значајно је нагласити да су у 2002. години од 763 страна држављана које је Босна и Херцеговина прихватила из Републике Хрватске 648 особа били држављани Србије и Црне Горе, а у 2003. години од 768 страних држављанина 533 особе су биле држављани Србије и Црне Горе.

Овај напредак упућује да је Босна и Херцеговина у потпуности спремна носити се са овим изазовом те да кроз билатералне и мултилатералне активности жели осигурати увођење безвизног режима држављанима БиХ за путовања у што већи број земаља свијета. У том смислу спремни смо закључивати билатералне споразуме о укидању виза те даље закључивати уговоре из области реадмисије.

Предано ћемо радити на хармонизирању визног режима БиХ с визним режимом Еуропске уније, посебно након пријем нових десет држава у Еуропску унију.

Снажно подржавамо то што су ова конференција и њен завршни документ значајним дијелом посвећени овим питањима. Земље Јадранско-јонске иницијативе ово питање морају третирати као један од највећих приоритета. Подржавамо регионалну расправу у свези са законским регулирањем миграцијских токова. Посебно наглашавамо нужност размјене информација у оквиру Плана раног упозоравања и реагирања у регији Јадранско-јонске иницијативе као једног од најзначајнијих инструмената у борби против илегалне миграције. То се исто односи и на превенцију незаконите трговине дрогама и борбу против свих врста организираног криминала. Таква одређеност Босне и Херцеговине исказана је презентацијом и понудом пројекта "Успостава регионалног центра за илегалну миграцију и азил за југоисточну Еуропу у Босни и Херцеговини" који би омогућио формирање, одржавање и кориштење база података о илегалним миграцијама. На темељу њих би се дефинирала заједничка политика и активности по питањима имиграционе проблематике на регионалној разини.

Наравно, на крају треба рећи и да ће наша земља подржавати све иницијативе на пољу илегалних миграција на регионалној и еуропској разини а

посебно у оквиру Јадранско-јонске иницијативе. Јер Јадранско-јонска иницијатива ће и на овим питањима тестирати свој кредибилитет. (крај)